

Ledenbericht

JULI 2023 / 133E JAARGANG NR. 4 / VERSCHIJNT 6 X PER JAAR

Van de voorzitter

‘Geen inzicht in het heden zonder kennis van het verleden’ is een van de adagia van onze vereniging. En waar het verwerven van die kennis wordt belemmerd en ophoudt door onleesbare manuscripten van eeuwen geleden, begint de (noodzaak tot beoefening der) paleografie. Daarom verzorgt onze vereniging sinds mensenheugenis, althans ergens eind jaren zeventig van de vorige eeuw, jaarlijks een cursus voor hen die zich willen bekwamen in het lezen - of beter: ontcijferen - van oude handschriften. Wie die kunst eenmaal verstaat leest (in de KB) het oude register van graaf Floris V uit vermoedelijk 1287 met daarin de eerste

naamvermelding van Scheveningen ‘terram de Sceveninghe’ ondanks alle op hiërogliefen gelijkende tekens en streken bijna even gemakkelijk als de krant. Oude teksten kunnen ook een prachtig inzicht geven in het maatschappelijk en rechtsverkeer van toen, zoals de Quaetclap uit 1575-1579 met de aantekeningen die secretaris Benninck maakte tijdens rechtszittingen in Den Haag. De transcriptie van dit oudste bewaard gebleven resolutie- en vonnisboek werd mede door (oud) cursisten van Die Haghe verricht en is eenvoudig te lezen op internet én - het spreekt voor zich - in de studiezaal van het Haags Gemeentearchief.

AGENDA

- 1 JULI**
Wandeling koloniaal verleden Den Haag
- 25 AUGUSTUS**
Bezoek Paleis Kneuterdijk
- 20 SEPTEMBER**
Wandeling Louis Couperus o.l.v. HHM in combinatie met bezoek tentoonstelling

Diploma uitreiking cursisten paleografie

Die studiezaal was op zaterdag 1 april een passende plek voor de uitreiking van een getuigschrift aan de geslaagde cursisten. Als voorzitter viel mij naar vaste traditie de eer te beurt om die plechtige handeling te verrichten. Er waren drie categorieën, al naar gelang men zich had bekwaamd in het lezen van teksten van eenvoudige, ingewikkelde of zeer ingewikkelde aard. Bij dit laatste ging het om oeroud schrift van de 13e tot de 17e eeuw. Het doet goed dat er zoveel belangstelling voor de cursus bestaat. Oud-cursisten die de smaak te pakken hebben laten het er niet bij en leggen momenteel de laatste hand aan een transcriptie van het Informatieboek van de baljuw over de periode 1578–1584. Het oudste nog bestaande register met getuigenissen en verhoren en dat een directe blik gunt op het dagelijks leven. Wanneer de transcriptie klaar is zal ook dit boek aan het Haags Gemeentearchief worden aangeboden. Zo draagt de cursus ook daadwerkelijk bij aan de vermeerdering van de kennis over Den Haag. Het is natuurlijk allemaal voor een belangrijk deel toe schrijven aan de inspirerende wijze waarop ons vast docenten duo Ingrid Koolhoven en Kees Stal reeds jarenlang aan de cursus inhoud geeft. Daarvoor wil ik hen ook hier bijzonder dankzeggen. Volgend jaar weer!

Na afloop volgde een rondleiding door het indrukwekkende archiefdepot. Daarbij stonden wij oog in oog met een op perkament geschreven charter van 14 juli 1313. Het oudste stuk in het archief en deze maand 710 jaar oud. De geslaagde paleografen lazen de onbegrijpelijke hanenpoten feilloos...

Henk Grootveld

De longlist voor de Die Hagheprijs is bekend

De Geschiedkundige Vereniging Die Haghe looft sinds 1970 eenmaal per twee jaar – laatstelijk in 2022 – een prijs uit voor het beste boek op het gebied van de geschiedenis van Den Haag. De prijs sluit aan bij de doelstelling van Die Haghe om onder de inwoners van Den Haag de belangstelling voor en de kennis van de geschiedenis van onze stad te bevorderen. Daarnaast is de prijs een aanmoediging voor derden om over de geschiedenis van Den Haag te schrijven. De onafhankelijke jury bestond uit vijf leden, te weten:

- Ellen van der Waerden (voorzitter)
- Henriette van Aartsen-Warsen
- Marjonne Maan
- Jan-Hein Furnée
- Herman Rosenberg

Deze jury heeft zich weer gebogen over alle op het gebied van Haagse geschiedenis gepubliceerde boeken over 2021 en 2022. Hieruit is een selectie van ruim 30 boeken gemaakt die voldoen aan de criteria. Daaruit heeft de jury de longlist samengesteld. De komende maanden gaat de jury de boeken uitgebreid lezen om eind 2023 te komen tot een shortlist. In april 2024 zal de feestelijke prijsuitreiking plaatsvinden.

Longlist Die Hagheprijs 2021-2022

- Jeroen van den Akker, Krijn Vrolijk, *125 jaar Quick (1896-2021). Het verhaal van 125 jaar Quick door de ogen van Noud Stempels, een van de oprichters van onze club*, Den Haag: H.V. & C.V. Quick, 2021.

- Dick Brongers, *Den Haag: 1945-1970. Mooie stad achter de duinen*, Zwolle: Wbooks, 2021.
- Esther Captain, Gert Oostindie, Valika Smeulders, *Het koloniale en slavernijverleden van Hofstad Den Haag*, Amsterdam: Boom, 2022.
- Annemieke van Drenth, *De ontdekking van het speciale kind: over de negentiende-eeuwse Idiotenschool van dominee Van Koetsveld*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2022.
- Daniël Heikens, Rein Langeveld, Joost Nijhuis, Philip Fokker, Saul van Stapele, Janinen van der Hulst, Heather Visser, *De Matlas van Den Haag = The Mullet Atlas of The Hague*, Eindhoven: Lecturius, 2021.
- Botine Koopmans, Dick Valentijn, *Een lust voor het oog. 25 Haagse kerken*, (VOM-reeks 2021, nr. 1), Hilversum: Verloren 2021.
- Yann Martineau, Jeroen Gerritsen, *Waarheid, eenvoud en kracht. Hendrik Jacob Dammerman Jr., 1873-1922: architect te 's-Gravenhage en Scheveningen aan het begin van de twintigste eeuw*, Den Haag: uitgeverij ORYZHOM, 2022.
- Geert-Jan Mellink, Lynne van Rhijn, *Museum in de oorlog. Kunst in vrijheid, radicaal modern. Den Haag 1940-1945*, Den Haag: Kunstmuseum, 2021.
- Marlies van der Riet, *Haagsche quaesties. Cultuur, koninginnen en hofstedelijke perikelen, 1890-1920*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2021.
- Corry van Straten, *Van Kapel tot Dolhuys. Haagse geestezorg van de Middeleeuwen tot 1700*, Rijswijk: De Nieuwe Haagsche, 2021.

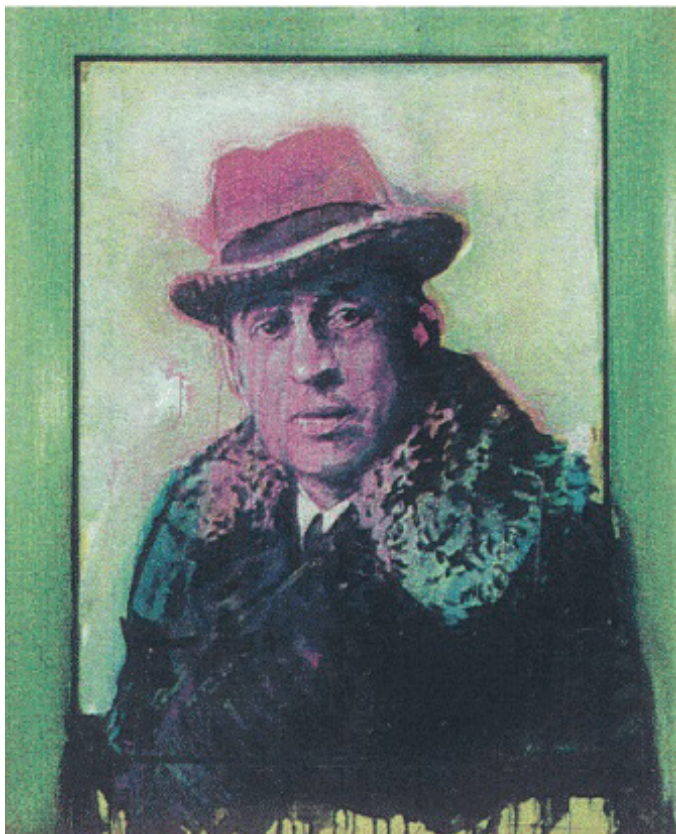
Activiteiten

Doorgeven e-mailadres

Naast het Ledenbericht sturen we u zo nu en dan een e-mail om u op tijd te informeren over activiteiten van Die Haghe. Als u in de afgelopen tijd geen Nieuwsbrief van Die Haghe heeft ontvangen, zou het kunnen zijn dat we niet beschikken over uw (juiste) e-mailadres. Als u uw e-mailadres aan ons kenbaar wilt maken, kunt u dat doen via administratie@haagsegeschiedenis.nl. U kunt ook gebruik maken van de website: www.haagsegeschiedenis.nl/contact

Louis Couperus, non-binair avant la lettre?

Onder deze prikkelende titel vindt in het herdenkingsjaar 2023, als de honderdjarige sterfdag van Louis Couperus wordt herdacht, de tentoonstelling plaats in het Louis Couperus Museum. Louis Couperus (1863-1923) is één van de grootste Nederlandse schrijvers. Zijn inmiddels klassiek geworden oeuvre geeft een meesterlijk beeld van de fascinerende wereld rond 1900. De stormachtige ontwikkelingen in het politieke, maatschappelijke en culturele leven van die dagen heeft hij in zijn romans en verhalen vereeuwigd. Het meest bekend is hij door zijn zogenaamde “Haagse” romans: Eline Vere (1889), De boeken der kleine zielen (1901-1902) en Van oude mensen, de dingen, die voorbij gaan... (1906).

Louis Couperus

De stille kracht (1900) geeft een indringend beeld van het leven in het voormalige Nederlands-Indië.

Op woensdag 20 september wordt onder leiding van medewerkers van het museum een wandeling georganiseerd en een bezoek gebracht aan de bovengenoemde tentoonstelling.

Datum: woensdag 20 september

Tijd: 16.00 wandeling, samenkomst bij het museum

17.00 uur rondleiding in het museum met een drankje

Locatie: Javastraat 17

Introducés: welkom

Kosten: € 5,- voor leden, € 7,50 voor introducés

Aanmelden: www.haagsegeschiedenis.nl

Bezoek Paleis Kneuterdijk

Het Paleis Kneuterdijk in Den Haag werd in 1717 gebouwd. Architect Daniël Marot ontwierp het imposante stadspaleis in de bocht van Lange Voorhout en Kneuterdijk voor de adellijke familie Van Wassenaer Obdam.

In 1816 kocht koning Willem I het paleis voor zijn zoon, de latere koning Willem II en zijn Russische vrouw Anna Paulowna. Paleis Kneuterdijk werd in grootse stijl verbouwd en uitgebreid met een neoclassicistische balzaal. De Gotische Zaal is het enige dat is overgebleven van de vele uitbreidingen die koning Willem II tussen 1840 en 1848 liet bouwen. Het paleis bleef in koninklijk bezit tot Koningin Wilhelmina het in 1937 verkocht. In 1983 nam de Raad van State zijn intrek in het pand en na een uitgebreide restauratie is het nu een aantal keren per jaar voor het publiek opengesteld.

Paleis Kneuterdijk

datum: vrijdag 25 augustus
Tijd: 15.00 uur zonder inloop
Duur: 1,5 uur
Verzamelen: Hal van het Haags Historisch Museum,
Korte Vijverberg 7
Kosten: gratis
Introducés: welkom
Max: 25 personen
Aanmelden: www.haagsegeschiedenis.nl/activiteiten

Voor meer toekomstige activiteiten en algemene informatie wordt verwezen naar de website www.haagsegeschiedenis.nl.

Lezing nieuw bestuurslid Raymund Schütz

Van 25 mrt 2023 t/m 03 sep 2023 presenteert het Haags Historisch Museum een tentoonstelling over het koloniale verleden én heden van regeringsstad Den Haag.

Aan het eind van de ledenvergadering van 15 april jl. hield Raymund Schütz, op de voorjaarsvergadering geïnstalleerd

als bestuurslid van Die Haghe namens het Haags Gemeentearchief, een inleiding over het onderzoek dat hij in dit kader heeft gedaan. De tijd op de voorjaarsvergadering was beperkt. Leden die niet op

de voorjaarsledenvergadering aanwezig konden zijn en leden die een meer uitgebreide versie van de inleiding willen zien kunnen op YouTube een stream bekijken. Raymund Schütz vertelt hier over wat onderzoek hem leert over zijn eigen familiegeschiedenis en over de complexiteit van dit thema in het algemeen.

De link die naar deze live stream van 19 april jl. leidt is:
(281) *Lezing: De persoonlijke dimensie van historisch onderzoek - YouTube*
(Bovenstaande tekst intypen in een browser).

Publicaties

Waarheid, eenvoud en kracht

Hendrik Jacob Dammerman Jr.

Architect te 's-Gravenhage en Scheveningen aan het begin van de twintigste eeuw

1873-1922

Abusievelijk is in het meinummer van het ledenbericht de naam van de recensist Irene van Geest niet vermeld bij de recensie over architect Dammermann.

Nieuwe leden

Mevrouw M.J.H. de Haas
De heer J.P.R. de Jonge
Mevrouw J.H.P.M. Möhring – van Vondelen
Mevrouw J.E. Fuld

Het bestuur van Die Haghe is als volgt samengesteld:

Voorzitter

dhr. H.C. Grootveld

Secretaris

dhr. A.Th.A. Roodnat

Penningmeester

dhr. W.K.H. Berghuis

Leden

mw. R. Bilkes
dhr. T. Brill
mw. L.M. Plezier
Dhr. R. Schütz

Secretariaat

Calliopestraat 24
2511 GH Den Haag
e-mail:
secretaris@haagsegeschiedenis.nl

Financiën

Rekening NL49 INGB 0000.0717.91 t.n.v.
Geschiedkundige Ver Die Haghe

Info ledenadministratie en opgave nieuwe leden

dhr. E.B. de Vries
Hoefbladlaan 68
2555 EH Den Haag
administratie@haagsegeschiedenis.nl

Redactieadres Ledenbericht

Cornelis de Wittlaan 168
2582 CM Den Haag
e-mail: j.monnereau@kpnmail.nl
Redacteur Ledenbericht
dhr. J. Monnereau

Website Die Haghe:

www.haagsegeschiedenis.nl

Jaarboek Die Haghe

Voor aanwijzingen auteurs en inzenden van kopij:
secretaris@haagsegeschiedenis.nl

Contributie/Opzegging

Bij opzegging van het lidmaatschap in de loop van het verenigingsjaar blijft de contributie voor dat jaar verschuldigd. Zie Statuten op website Die Haghe